

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6 III, Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

1. seja banovinskega odbora JRZ

Slovensko ljudstvo se je po dolgih letih zopet zgrnilo okrog svojega voditelja, da si pod njegovim vodstvom organizira svoje politično življenje

Ljubljana, 24. novembra.

Danes ob pol 11 dopoldne se je vršila v beli dvorani hotela Union v Ljubljani prva seja banovinskega odbora JRZ, katerega v smislu čl. 9 pravi JRZ tvorijo vsi predsedniki in podpredsedniki okrajnih organizacij. Zbrali so se vsi polnoštevilno, prišli so celo iz oddaljenega Prekmurja in Kočevja, pač zadosten dokaz, da se ljudstvo želi v polni meri poslužiti političnih svoboščin tudi v okviru

starih, ne več zlorabljenih zakonov, da bi si čim prej izvojevalo vse politične svoboščine in si čim prej izboljšalo tudi svoj gospodarski položaj.

Seja sta se kot člana banovinskega odbora udeležila tudi gg. ministra dr. A. Korošec in dr. M. Krek, ki so ju navzoči burno pozdravili.

G. minister dr. Anton Korošec je v dolgem govoru podal verno sliko sedanjega političnega položaja:

Izvršilni banovinski odbor

Sledile so volitve izvrševalnega banovinskega odbora, v katerega so bili soglasno izvoljeni: za predsednika g. minister dr. Anton Korošec, za podpredsednika g. minister dr. Miha Krek, za tajnika g. min. v pok. dr. Fran Kulovec, za blagajnika pa bivši predsednik mariborske oblasti ne skupščine g. dr. Josip Leskovar. — Tako je bil sestavljen banovinski odbor, ki bo reševal vse nujne zadeve in vodil vse politično življenje JRZ pri nas. Banovinski odborniki so nato stavili številne nasvete, kako izpopolniti organizacijsko delo v naši banovini.

Banovinski odbor se bo sestajal k sejam vsaj vsaka dva meseca. Izražena je bila želja, da se po uvidenosti predsednika sklicujejo seje tu in tam tudi v Celju in Mariboru, da ne bi vedno isti zastopniki imeli največjih političnih stroškov.

S tem je bil dnevi red seje izbrpan in g. minister dr. Anton Korošec, ki je že po svojem poročilu dal pojasnila na nekatera najbolj aktualna vprašanja v banovini in v državi, se je poslovil. Preden je odšel, so mu zborovali na predlog celjskega župana g. Mihečiča izrekli popolno zaupnico in izrazili trdno upanje, da bo kljub hudim časom pripeljal narod do boljše bodočnosti.

Naš voditelj svojemu ljudstvu

V velikem načelnem govoru je notranji minister dr. Anton Korošec razložil notranjepolitični položaj in dal smernice za politično udejstvovanje slovenskega naroda v jugosl. državi

Sedanja vlada je prišla na krmilo državnega življenja iz več razlogov:

1. da se vsled preganjanja, nasilja in drugih nezakonitosti nastala napetost in zategnjenost v narodu počasi poleže in da nastopijo zopet normalne razmere;

2. da damo narodu vsaj vse one svoboščine, ki so mu že po sedanjih zakonih dovoljene, kakor pri zborovanjih, društvih, v tisk, pri ustanavljanju strank itd. So namreč ljudje iz nedavne preteklosti, ki nas opravljajo, da smo celo preveč svobode dovolili, n. pr., da preveč shodov dovoljujemo, da dovolimo pisati o stvarih, o katerih se prej ni smelo pisati itd. Toda vse to se vrši po obstoječih zakonih;

3. da se strogo držimo zakonov in da povzdignemo zopet na potrebno stopnjo avtoriteto zakonov in državne oblasti, ki so pod prejšnjimi režimi toliko padli. Spoštovanje zakonov zahtevamo ne samo od naroda, ampak tudi od državnih organov. Ne zahtevamo pa od državnih organov, da so priganjajo kak politične stranke ali lokalne koterije, nego da so, vedno upoštevajoč zakon, napram narodu dobri, vljudni, da mu pomagajo, državi pa zvesti in vdanji;

4. prišli smo na vlado, da popravimo, kolikor se še dajo popraviti, vse krivice, ki so mnogim poštenim državljanom bile v preteklosti prizadete;

5. da, kadar bo nastopila med prebivalstvom popolna pomirjenost, kadar se bodo polegali vsi valovi razburkanosti, strasti, kadar bomo lahko ugotovili, da je spoštovanje zakonov in državne oblasti vzorno, brezpogojno in absolutno, da tedaj široko odpremo vrata za vse svobode, ki jih narod zasluži, ki mu gredo in ki si jih tudi iz srea želi.

To so glavne naloge, katere ima izvrševati in izvršiti sedanja vlada.

Najbolj se kajpada zanima naša politična javnost, kaj bo z volivnim zakonom in kaj bo z volitvami.

Kar se tiče volivnega zakona, pač noben človek ne bo mislil, da je njegovo izdelanje ali neizdelanje krivo, da se ne mislimo v najbližji bodočnosti na volitve. Volivni zakon je v ministrstvu za notranje zadeve izdelan, in sicer ne samo v eni, ampak v več variantah. Kadar bo treba, je lahko zakonski načrt pri skrajšanem postopanju v 14 dneh že zakon. Tehnika zakonodaje nas ne bo zadrževala.

Važnejše in bolj zanimivo je vprašanje, kdaj mislimo iti na volitve. Odgovor na to vprašanje ni enostaven. Kdaj bodo volitve, to je odvisno od različnih okoliščin.

Mi ne izključujemo sodelovanja s parlamentom. Ako se bo lahko nemoteno in neovirano delalo s parlamentom, nam ni treba siliti na volitve.

O naših odnosih do parlamenta lahko govorimo popolnoma iskreno. Saj so ti odnosi znani vsemu svetu. Narodna skupščina ni izvoljena na temelju strank, ampak na temelju državnih list. Sele naša vlada je vpeljala v Narodno skupščino diferenciranje po strankah in programih. Kakor se je videlo, to diferenciranje napreduje jako težko. Pri volitvah predsedništva Narodne skupščine nam je vlak skočil iz tira. Mrtvih ni bilo. Večje nesreče tudi ne. Pri volitvah stalnih skupščinskih odborov, četudi so bile te volitve tajne, je šlo že boljše. Mi smo prepričani, da bo šlo vse boljše. Po zakonih pro-

gramske kohezije je naše stališče vsak dan bolj zavarovano in trdno. Upamo, da se bo zakon, ki je bil sklenjen med vlado in Narodno skupščino samo z razumom, spremenil v zakon iz ljubezni.

Preden gremo na volitve, je treba, da prej nastopi tudi v prebivalstvu popolno pomirjenje, spoštovanje zakonov, upostavitve avtoritete državnih oblasti, z eno besedo, zdrava konsolidacija notranjih razmer. To si morajo posebno oni zapomniti, ki mislijo, da se dajo volitve izsiliti z grožnjami, levičarskimi frazami ali celo preziranjem veljavnih zakonov. V tem oziru se ne damo in se ne smemo dati premakniti.

Nazadnje pa lahko tudi izjavim, da vsaj mi od Jugoslovanske radikalne zajednice ne bi radi šli na volitve, dokler ne bo stranka JRZ dobro in solidno organizirana. In to intenzivno in extenzivno.

Mogoče, da gre to organiziranje malo bolj počasi, nego bi si mi vsi želeli. A mi si stranke ne ustvarjamo in si je ne želimo ustvarjati s pomočjo polleije in oblasti. Meni ni znan noben slučaj, da bi se bil pri organiziranju stranke pojavil kak politični uradnik.

Po teh izjavanjih je lahko odgovoriti na vprašanja, kdaj pojdemo na volitve.

Na volitve bomo šli, kadar bodo orožniki lahko brez skrbi spali v svojih kasarnah, kadar bodo sreski načelniki lahko mirno reševali v pisarnah svoje akte in kadar bodo stranke tako močne, da bodo lahko same v največjem redu in miru privedle ves narod na volitve.

O zunanji politiki nisem jaz poklican, da govorim. Samo to bi rad omenil z ozirom na zadnje dogodke v Aix de Provence, ki tako globoko zadirajo v našo dušo in sree, da nam niso prav nič všeč. Mi nismo niti ne moremo lahko preboleti globoke rane, ki je bila zadana našemu narodu 9. oktobra lanskega leta. Vendar pa pričakujemo, da bo pravici v polni meri zadosteno.

Minister v. p. dr. Fr. Kulovec

Poročila tajnikov

Vsi zastopniki okrajnih organizacij so z zanimanjem sledili temu poročilu, ki je odprlo nov pogled na sedanje razmere in njih razvoj.

Nato sta gg. dr. Kulovec in Marko Kranjc poročala o organizaciji JRZ v dravski banovini. Iz njihovih poročil je bila razvidna vsa zavednost prietašev bivše SLS, ki so razumeli novo nastali položaj in strnjeno pristopili v novo politično organizacijo, ki odgovarja sedanjim zakonom. Ta močna politična zavest iz prejšnje dobe, ki je brez škode prebolela najhujša leta, je omogočila, da je organizacija JRZ že po nekaj mesecih izpeljana po vseh krajih, občinah in okrajih v banovini. Odziv s strani prebivalstva je bil povsod nepričakovano velik, v nekaterih občinah stoddosten. Naš človek ni prenehal, da bi bil kljub svoji pridnosti in poštenosti tako potisnjen v ozadje, zato se je takoj poslužil prilike in prišel zopet na plan tak, kakor je, krkrsnega pa prej leta in leta krivični oblastniki niso marali videti.

— Pri zapirju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Minister dr. Miha Krek

Dva uspela shoda ministra dr. Kreka

Ljubljana, 24. novembra.

Včeraj zvečer ob 7 je imel g. minister dr. M. Krek politični sestanek svojih sodelavcev v Dohu pri Ljubljani, na katerem so se zbrali številni pristaši današnje politične smeri. G. minister je izbrpno poročal o razvoju političnih razmer. Zborovali so pokazali veliko politično zrelost, s katero spremljajo napore svojih zastopnikov za izboljšanje politike in gospodarstva.

Danes popoldne ob 3 pa je imel prav tako uspelo zborovanje v Notranjih gorah pri Ljub-

ljani. Na dvorišču posestnice Novakove so se kljub dežju zbrali vsi vaščani, ki se zanimajo za politični razvoj. Vztrajali so do konca govora, le ko je čimdalje huje lilo, so se umaknili pod streho gospodarskih poslopij, g. minister pa pod balkon hiše g. Novaka, od koder je brez ozira na hud naliv nadaljeval svoja izjavljanja. Vaščani so izrazili popolno zaupanje slovenskim zastopnikom v vladi, od katerih edinih pričakujejo, da bodo sčasoma popravili, kar se že leta in leta ni popravljalo.

Lepa proslava pri uršulinkah

Ljubljana, 24. novembra.

Lepo so ljubljanske uršulinke danes proslavile 400 letni obstoj svojega reda. Današnje slovesnosti so le prvi del vseh proslav ter bodo prihodnje dni sledile še druge, pa že današnje so uspelo nad vse veličastno.

Dani ob 6 je bila za uršulinke sv. maša, ki jo je daroval g. Vilfan, udeležilo se je je tudi mnogo občinstva. Med mašo je pod vodstvom M. Egidije lepo prepeval zbor uršulink. Ob 8 je bila šolska sv. maša, ki jo je daroval g. spiritual Koretič, ki je zbranim učenkam uršulinskih sol ter ostalemu občinstvu lepo govoril o sv. Eucharistiji in o sveti Angeli Merici. Med službo božjo so vse deklice lepo peale. Nato so deklice prejele sveto obhajilo. Slovensko službo ob 10 je daroval kanonik g. dr. Mihael Opeka. Cerkev je bila polna občinstva.

Ob 4 popoldne je imel pred polno cerkvijo velik cerkven govor kanonik dr. M. Opeka, ki je govoril o pomenu redovništva in posebej uršulinskega reda. Naglašal je velike zasluge, ki si jih je redovništvo pridobilo za Cerkev in svet. Uršulinski red pa ima posebno velike zasluge za vzgojo mladine. Podčrtal je tudi zasluge uršulink za Ljubljano ter pozival občinstvo, naj bo uršulinkam naklonjeno ter jih podpira v njihovem delu. Sledilo je darovanje za popravilo notranjske uršulinske cerkve, ki se ga je občinstvo obilno udeležilo. G. spiritual Koretič je nato ob asistenci opravil pete lavretanske litanije z blagoslovom.

Nocoj ob 6 je bila v dvorani samostana uprizorjena igra »Sv. Penaza, ustanoviteljica uršulinskega reda«, ki ponazarja življenje velike svetnice. Igro so izvrstno nastudirale učenke uršulinskih sol, z režijo pa se je zelo potrudil g. Edvard Gregorin.

To prireditve so počastili tudi nekateri odličniki, kakor g. podban dr. Majcen z gospos, prorektor dr. Slavič, magistratni direktor Jancinaj, salezijanski direktor dr. Volčič,

p. Lederhas za jezuite, ljubljanski podžupan prof. Jarc. Posebno častno je bil zastopnik stolni kapituli. Tako so se udeležili predstave gg. kanoniki dr. Klinar, Stroj, Siska, Sušnik in Vole. Zavod sv. Stanislava je zastopal ravnatelj Rataje. Tudi druga duhovščina se je udeležila predstave v častnem številu. Posebno častna udeležba pa je bila s strani mnogih ljubljanskih gospa in hčera iz odličnih ljubljanskih družin.

Soproga predsednika vlade za zimsko pomoč brezposelnim

Belgrad, 24. nov. m. Soproga predsednika kr. vlade in zunanjeja ministra ga. Avgusta Stojadinovića, dalje soproga ministra za telesno vzgojo Olga Komnenović in soproga predsednika belgrajske občine Olga Ilić so pokrenile akcijo za organiziranje zimske pomoči brezposelnim. Zaradi tehnične izvedbe te akcije je bil snoti sestanek povabljenih odličnih belgrajskih dam v kabinetu predsednika mestne občine, na katerem sta govorila predsednik belgrajske občine g. Ilić in ga dr. Stojadinovića, govorile pa so tudi najodličnejše predstavnice belgrajskega ženstva.

Bolezen Ace Stanojevića

Belgrad, 24. nov. m. Predsednik izvršilnega odbora JRZ Aca Stanojević, ki se zaradi odmora že nekaj dni nahaja v sanatoriju Vračar, se počuti zelo dobro. G. Stanojević so zadnje dni obiskali številni njegovi prijatelji in ugledni prvaki JRZ. Med drugimi ga je obiskal tudi predsednik vlade dr. Stojadinović. G. Stojadinović bo v kratkem zapustil sanatorij in odpotoval v Knjaževac.

Belgrad, 24. nov. m. Včeraj je odpotoval v Skopje francoski poslanik na našem dvoru grof Dampierre s soprogo. Njegovo potovanje je v zvezi s 15-letnico obstoja tamkajšnjega kluba prijateljev Francije, ki je bil ustanovljen leta 1920.

Dr. Josip Leskovar

Z abesinskih bojišč

Kaj je z Gorahajem?

Havas poroča: V merodajnih krogih abesinske prestolnice ne verujejo, da bi bile abesinske čete zavzele Gorahaj. Nasprotno se menja, da je ras Nasibu na podlagi navodil samega abesinskega cesarja sklenil, da ne napade Gorahaja in da pusti mesto v italijanskih rokah, tako da bodo ostali Italijani daleč od svojih oporišč in da bodo na ta način imeli na severu razne slabe točke, proti katerim bodo lahko Abesinci izvršili protinapad.

Abesinsko uradno poročilo

Havas poroča: Abesinsko poslanstvo je izročilo listom komunike, v katerem odločno zanika vest, da je hotel abesinski cesar s svojim potovanjem preprečiti izdajniške korake raznih visokih abesinskih poveljnikov. Komunike poudarja, da so priredili cesarju na vsem njegovem potu upravnike manifestacije in da so mu abesinski državljani povsod pokazali svojo absolutno zvestobo.

Abesinska vlada nadalje zanika, da bi bilo življenje tujcev v Abesiniji v nevarnosti. Vlada protestira tudi proti italijanski obtožbi, da bi se abesinske čete posluževale dumdumskih nabojev.

Abesinski komunike opozarja dalje na abesinske begunce iz Sokote, Debraciona in Hausiena v tigrejski pokrajini, ki so morali zapustiti svoje domove zaradi italijanskih nasilstev, vlasti proti ženam. Italijanska letala se metala na posamezne begunske skupine bombe.

Abesinska vlada končno demantira vest iz Asaba, da je prišlo v pokrajini Aase do spopadov med oboježenimi tolpami avškega sultana in abesinskimi rednimi četami.

Semkaj je prispela vest, da so Italijani na področju gorovja Klerer, zapadno od Hararja, zgradili letalsko oporišče z gradivom, ki so ga pripeljali z letali. Tu so menja, da je ta vest ne-
verjetna. Karavana tovornih avtomobilov, s katero potujejo novinarji, je danes po tridnevnem potovanju po zelo slabih cestah prispela v Desi.

Novi poveljnik italijanskih armad v Afriki
maršal Badoglio

Boji pri reki Takaze

Asmara, 24. nov. b. Iz italijanskega vira se čuje, da se je četam generala Diamantia posrečilo odbiti poskus abesinskih čet, da prekorajijo reko Takaze. Italijanskim četam se je posrečilo z velikimi žrtvami odbiti čete abesinskega vojskovodje Garmedine ter jih prisiliti na odstop. Trdi se, da so imeli Abesinci veliko žrtev. Bitka se je vršila v bližini italijanskih položajev na severnem delu reke Takaze.

Na pomoč Grazianiju

Havas poroča: Oddelki črnih srajc, ki so odpovali v Vzhodno Afriko, pojdejo v Somalijo, da ojačijo čete generala Grazianija. To bo prva pomožitev čete generala, odkar je izbruhnila afriška vojna. Jutri odpotujejo tudi drugi oddelki te divizije.

Napredovanje čete generala Graziania na južnem bojišču je bilo v soboto in nedeljo znatno oteženo iz številnih razlogov. Vzrok temu je lekal predvsem v dejstvu, da se je rasu Nasibu posrečilo pravčasno zvedeti za cilje generala Graziania ter da je imel dovolj časa, da je pripravi vse potrebno za odločen odpor. Drugi vzrok

je neprestano deževje, ki je napravilo pota popolnoma neprehodna in končno je tudi samo zemljišče v smeri proti britanski Somaliji izredno neugodno za vsako večje napredovanje modernih čet. Vreme je zadnje dni tako neugodno, da so se doline spremenile v močvirja, po katerih ni mogoče nastopanje. Vse to so ovire, ki jih mora armada generala Graziania občutiti in ki jo zavirajo v napredovanju.

Definitivno se zadržuje, da ima general Grazianij namen, da čimprej pride s svojo armado do poti, ki vodi iz luke Berbere v britanski Somaliji proti Adis Abebi. Njegove čete so sicer že večkrat poskusile napredovati, toda ko pridejo pred abesinske položaje, se morajo vračati s precejšnjimi izgubami.

Italijani hočejo Abesincem pasti za hrbet pri Džidžigi

Posebni dopisnik nemške »Kölnische Zeitung« Laurence Stallings piše iz Hararja dne 18. novembra, — torej pred 6 dnevi — da se je na južni fronti pojavila nepričakovano neka nova italijanska armada, ki stega svoje roke proti Dagaburju in Sesabanehu ne več od juga gor, marveč od vzhodne strani. Fronta na jugu ni več vodoravna od vzhoda do zapada, marveč gre od juga navzgor proti severu, z levim krilom pri Gorahaju in z desnim krilom nekje v ozadju Džidžige in hoče pomesti po Ogadenu ne več od juga gor, marveč od vzhoda proti zapadu. Italijani, da so prepričani, da bi abesinske linije Diredava—Harar—Džidžiga nikakor ne mogli pre-
dreti, ker je vsa v gorovju ob katerem bi se napad moral razbiti. Sklenili so da to črto obidejo na desni strani in jo napadejo od strani in če mogoče tudi od zadaj.

Na vsej južni fronti je začelo deževati. Abesincem pride deževje prav, ker se v njem lažje znajdejo ko Italijani, toda tudi Italijani kažejo veliko žilavosti in vetrajnosti. Italijani prodirajo sistematično. Najprej preidejo ozemlje letala, za njimi pridejo lahki tanki, ki črto še enkrat pregledajo in prečistijo. Na tanke pa se obesimo italijanski Somalijci, ki jim sledijo potem trdo za petami redne čete in delavske kolone, ki takoj začnejo kopati ceste, letališča, skladišča in vzdržujejo zvezo z ozadjem. Abesinci se pred to taktiko umikajo, prožno in previdno, na svoje utrjene postojanke v gorovju. Za seboj pa puščajo izvidniške čete, ki se skrivajo po skalnatih dolbinah, ki so samo njim znane, ponoči pa napadajo italijanske kolone, jih pobijajo ali razprše po puščavi, potem pa se zopet tiho, kot so prišli, umaknejo globlje v gorovje. Abesinci pravijo, da so Italijani zadnje čase opustili svoje dosedanje previdno in postopno prodiranje. Najbrže zaupajo na svojo armado, ki hoče Džidžigo obiti in napasti od zadaj, kar bi abesinski odpor na celi fronti moralo zlomiti. Abesinci imajo vtis, da izgubljajo Italijani živce. To dejstvo zna prinesiti velikih zmag, ker spodbuja k pogumu, a zna biti tudi vzrok velikih nesreč, kes zmanjšuje previdnost, ki je na afriških bojiščih neobhodno potrebna.

Dopisnik pripoveduje tudi, da je treba vsa poročila z abesinskih front brati s kritičnim očesom. Najhitreje pridejo v Evropo italijanska poročila, ker imajo Italijani telefon, brzojav in radio. Toda tudi te poročila gredo skozi cenzuro in mine navadno par dni, predno celo v uradnih italijanskih poročilih beremo popis dogodkov, ki so se zgodili več dni prej. Mnogo dogodkov, posebno onih, ki za Italijane niso ugodni, pa niti italijanska poročevalna služba ne javlja in je treba čakati deset, petnajst dni, predno pride vest s fronte v abesinsko prestolico, tam v cenzuro in od tam šele dalje v inozemstvo. Poročila o abesinskih zmagah, ki jih objavlja evropsko časopisje, bodisi po informacijah svojih lastnih poročevalcev, bodisi po abesinskih uradnih poročilih, se navadno nanašajo na dogodke, ki so se najmanj dva tedna stari. Ne sme se pozabiti, da je najsigurnejši abesinski telefon hitra noga abesinskih selov.

Dohodki Sueškega prehopa

Pariz, 24. nov. AA. Dohodki sueške družbe so znašali prvih 20 dni novembra 52,5 milijona frankov. Lani so bili v istem času 44,08 milijona. Od 11. januarja do 20. novembra letošnjega leta so znašali dohodki 789,1 milijona frankov, v istem času lanskega leta pa 755,2 milijona.

Naloge nove bolgarske vlade

Volitve v februarja - Novo ustavo bo sprejel že novi parlament

Kjoselvanov

Sofija, 24. nov. m. Danes dopoldne ob 10 so se vsi člani nove bolgarske vlade odpeljali na dvor, kjer jih je sprejel v avdicijeno kralj Boris. Po tej avdiciji so odšli v kabinet predsednika vlade ter imeli prvo sejo, na kateri so razpravljali o novem vladnem delovnem programu. Po končani seji je predsednik vlade Kjoselvanov izjavil častnikarjem, da bo vlada podala jutri svojo deklaracijo.

O vladni krizi poudarjajo v Sofiji, da je značilno, da je sestavil vlado Kjoselvanov, ki je bil že bolgarski poslanik v Beogradu in je izrazil zastopnik »jugoslovanske linije«, to je sodelovanja med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Nadalje zatrjujejo, da je dobil Kjoselvanov od kralja nalog, da likvidira diktatorske režime in pripelje državo nazaj v redno demokratično življenje. Toševa vlada ni bila v stanju v sedmih mesecih svojega vladanja rešiti svoje naloge, to je postaviti novo ustavo in izdati nov volilni zakon. Politični položaj se je pod njo le še poostil, kar je pokazal punt polkovnika Velčeva, ki so ga komaj v zadnji uri odkrili. Tudi med ministri ni bilo nobenega soglasja in je moral novi ministrski predsednik poiskati popolnoma novo vladno ekipo. Nova vlada je izrazito uradniška vlada in ima od kralja izrecen nalog, da izvede parlamentarne volitve. Novi parlament bo sprejel tudi predlog za novo ustavo. Volitve pričakujejo v drugi polovici meseca februarja. Najbolj zanimiva osebnost je novi prosvetni minister Javov, ki je bil določen, da postane notranji minister. Javov je bil pred majske pučme poveljnik sofijske vojaške akademije in ga v političnih krogih smatrajo za enega bodočih predsednikov vlade. Kimon Georgiev ga je upokojil in se Javov sedaj zopet vrača v aktivno politično življenje.

Politični shodi

Beograd, 24. nov. m. Tekom današnjega dne se je po vsej državi vršilo večje število shodov in sestankov tako JRZ kakor tudi od strani opozicije. Na shodu bivše demokratske stranke v Plevlju je govoril med drugimi prvak te stranke Milan Grol o hrvatskem vprašanju. G. Grol je izjavil, da ni smo za rešitev hrvatskega vprašanja, smo pa proti totalizmu.

Tajinstveni zaključek procesa proti kraljevim morilcem

Proces, ki se je v ponedeljek začel pred sodiščem v Aix en Provence v Franciji proti morilecem kralja Aleksandra, in o katerem smo pričakovali, da bo prinesel polno jasnost v komplot proti življenju pokojnega kralja kakor tudi proti naši državi, je bil na čuden način zaključen v četrtek popoldne in preložen na neko poznejše zasedanje.

Pred seboj imamo glasove domačih in tujih listov, ki so imeli pri procesu svoje lastne poročevalce. Navzlic najboljši volji, nam ni mogoče razumeti, zakaj je bil proces, ki je bil itak že mnogo preveč zavlačen — saj je trajala preiskava 13 polnih mesecev!! — sedaj preložen in tako rekoč za svetovno javnost postavljen z dnevnega reda.

Časopisje, ki smo ga omenili, objavlja čudna ozadja. Tako govorijo, da spada branilec obtoženec advokat Desbons sam med odkrite zagovornike revizionizma, torej zagovornike razkosanja Jugoslavije, in da je bil v stalnih zvezah z bolgarskimi in madjarskimi revizionisti ter

se zna zgoditi, da ga bodo obtoženci po migljajih, ki jih bodo na skrivaj dobili, odklonili in ne bodo hoteli na stavljeni vprašanja odgovorjati. V vsakem primeru pa lahko že sedaj pomirimo g. Paveliča v Turinu, da francoski porotniki o njegovi vlogi pri organizaciji atentata na kralja Aleksandra ne bodo ničesar zvedeli in da svetovno javno mnenje države, ki ga ščiti, ne bo vznemirjalo. Tako je proces v Aix en Province na silno prebrisan način končan. Po zaslugi Desbonsa, ki se je ravnal po navodilih Paveliča in morda tudi po navodilih še koga drugega...

»Echo de Paris« pa piše dobesedno sledeče: Ako zasledujemo ta čudni proces, imamo vtis kakor da je bila igra že v naprej določena in dogovorjena, ki se pa končno le ni hotela tako razvijati, kot je bilo izračunano... Komunistična »Humanite« pa pravi »da vse kar diši po že davno sklenjenih kupčijah...«

V »Journal« pa je Desbons objavil nekaj opazk k procesu ter dodal, »da so ga hoteli na vsak način preprečiti, da bi na procesu govoril še o »neki drugi zaroti proti jugoslovanskemu kralju julija lanskega leta« in da ne bi dokazal, »da varnostna služba v Marseillesu ni bila zadostno oskrbljena«. Desbons je dodal, »da so na vsak način hoteli preprečiti, da govori, ker so vedeli, da ima v rokah nekaj diplomatskih dokumentov, ki bi bili porazno vplivali. Ponujali so mi, je rekel odvetnik, 400.000 frankov odkupnine, da med procesom razvijem vprašanja, ki bi bila dvignila val sovraštva med javnim mnenjem. K njemu sta prišla tudi dva balkanska diplomata z raznimi predlogi, ki jih je odklonil. Takoj nato je začel dobivati grozilna pisma, da bo usmrčen, če ne odstopi od obrambe. Končno je dodal Desbons, da so njega hoteli odstraniti od obrambe, da ne bi bil prisoten, kadar se bo Pavelič sam javil francoskim sodiščem, kar da ima trden namen storiti (?). Pavelič da ima v rokah pismene dokaze, da so mu ponujali udeležbo pri zaroti julija lanskega leta, kar pa je odklonil. Več ne more povedati, ker bi ne bilo v interesu miru.«

Za branileca obtožencev se je oglasil, tako sedaj slišimo, znani komunistični advokat Berthon iz Pariza. Torej ostane obramba v rokah istega kroga ljudi, ki bi najrajši pri procesu proti morilecem kralja Aleksandra postavili na zatožno klopi jugoslovansko državo, ki jo sovra-
žijo. Ali hoče advokat Desbons in sedaj njegov komunistični naslednik Berthon to resnico potegniti »iz dna vodnjaka«, med tem ko bi svetovno javnost zanimala ona druga resnica, kdo vse je bil udeležen pri komplotu proti jugoslovanski državi, kdo je dobavljal orožje in kdo je zaroto, ki sega iz enega konca Evrope v drugega, finansiral? Če nam tega proces, ki je preložen, ne mara odkriti in Jugoslaviji ne mara dati pravice, potem je boljše, da je preložen — sine die.

★

Grčija pričakuje kralja

Atene, 24. nov. AA. Po vsej Grčiji se pripravljajo na izredno svečan sprejem kralja Jurija. Radi hudega viharja na morju pripraje križarka »Helli«, s katero potuje kralj Jurij, šele jutri, v ponedeljek, ob 9.30 v pirojako pristanišče. Program za današnji sprejem je bil radi tega odločen na jutrišnji dan. Vsa poslopja so okrašana z državnimi zastavami in kraljevimi grbi in slikami. V Faleronu, kjer se bo kralj izkrcal na Hadrijanovem pomolu, pred grobom neznane junaka in na mnogih drugih krajih, koder bo krenil vladar s svojim spremstvom, so postavljeni slavoloki. Vsa javna poslopja in zgodovinski spomeniki, kakor Akropolis, Cevsov tempelj in drugi bodo razsvetljeni z reflektorji. V Atene prihajajo nenehoma ogromne množice iz vseh krajev Grčije. S Krfa je prispela deputacija v narodnih nošah. Vsi hoteli in prenočišča so napolnjena. V hotelu »Velika Britanija« je glavni stan novinarjev. Za sedanje svečanosti je prispelo v Atene še sto novinarjev iz tujine. V navedenem hotelu bodo prejemali vsa potrebna poročila in informacije. Oblasti so izdale obsežne varnostne ukrepe. Promet po ulicah bo jutri ob 8 ustavljen. Novinarjem so oblasti dodelile štiri točke, s katerih bodo lahko sledili dogodkom. Štiri ladje s posebnimi odposlanstvi pojdejo kraljevi eskadri nasproti.

Knežinja Olga se je vrnila

Beograd, 24. nov. AA. Svoči ob 20.30 se je vrnila iz tujine Nj. kr. Vis. knežinja Olga. Na železniški postaji v Topčideru je Nj. Vis. sprejel Nj. kr. Vis. knez-naměstnik Pavle z zastopniki civilne in vojaške hiše.

Dr. Stojadinović na čast ro- munskega ministra

Beograd, 24. nov. AA. Danes popoldne po kosilu, ki ga je priredil predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović v čast romunskega prometnega ministra g. Frana Sovicija, so se v kabinetu zunanjega ministra sestali predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, romunski prometni minister Franasovici, prometni minister dr. Spaho in gradbeni minister ing. Bobić. Na tem sestanku so govorili o prometnih razmerah med Jugoslavijo in Romunijo in o gradnji novega mostu čez Dunav, ki naj bi spajal našo kraljevino in Romunijo.

1050 letnica smrti sv. Metoda

Zagreb, 24. nov. b. Danes so bile tukaj velike svečanosti ob priliki 1050-letnice smrti sv. Metoda. Svečanosti so se pričele ob 9 v zagrebški katedrali, kjer je križevski vladika dr. Njardri ob številni asistenci imel po vzhodnem katoliškem obredu svečano službo ložjo. Evangelij se je pel v staroslovanskem, latinskem, grškem in hrvatskem jeziku. Po službi božji je šla procesija po glavnih zagrebških ulicah pred katedralo sv. Cirila in Metoda, kjer je bila na svečan način odkrita spominska plošča in spremenjeno dosedanje ime ulice 23. oktobra 1847 v ulico Sv. Cirila in Metoda. Pri tej priliki je zagrebški župan imel spominski govor ter prevzel spominsko ploščo v svoje varstvo. Svečanosti so končale ob 11.

Beograd, 24. nov. n. V Klanjcu je bilo danes svečano odkritje spomenika skladatelju hrvatske himne Antonu Mihanoviću.

Beograd, 24. nov. m. Danes je končal svoje inspekcijsko potovanje po svojem okraju prosvetni minister g. Stošović.

Branilec Desbons

da je bil šestokrat v Italiji, kjer se je sestajal z organizatorjem marsejskega atentata dr. Paveličem. Obtoženci so torej dobili zagovornika tako rekoč iz svojih lastnih vrst. Nadalje namigujejo ti časopisi, da se je Desbons pri sestavljanju zagovora ravnal točno po navodilih, ki jih je dobil od dr. Paveliča v Turinu, pri katerem se je mudil še 10. novembra, torej 8 dni pred začetkom procesa. Tudi to je zanimivo. Mesto, da bi dr. Pavelič sedel na obtožni klopi, kjer sedijo tri njegove žrtve, smo doživeli to pravno delikateso, da bivajoč varno v inozemstvu on sam daje navodila francoskemu advokatu — sovražniku Jugoslavije, kako je treba braniti obtožence.

Na podlagi vseh teh poročil pride človek do prepričanja, da so na vsak način hoteli preprečiti, da bi se na procesu imenovalo ime dr. Paveliča, ki se svobodno sprehlja v Turinu. Kajti, če bi se njegovo ime imeenovalo, bi se moralo imenovati tudi ime države, ki ga ščiti. In to ni bilo, pravijo, v interesu mednarodne politike, ki ji mora biti očitno tudi sodišče pokorno in na razpolago! Nadalje se človek ne more znebiti vtisa, da so se vsi trudili, da bi proces ali sabotirali, da bi se vlekel neskončno v daljavo, ali pa ga sploh popolnoma preprečili. Advokat Desbonsa so vendar že prej poznali in so vedeli kdo je in kaj je. Ali je bilo treba čakati na njegova našudirana in v naprej dogovorjena razgrajanja v sodni dvorani, da se ga je od procesa odstranilo, kot neposredno interesnega? Desbons se sedaj obnaša kot mučenik svojega poklica, češ, da ne sme zagovarjati svojih klientov in da ne more prikazati resnice, ki se nabaja na dnu vodnjaka. Kakšna je ta resnica, ki naj bi se je bil kdo branil?

Najboljše bo, če zaključimo ta neljuba razmotrivanje, ki so se tako meglena, da jih naše jugoslovansko oko ne more spregledati, z besedami »Ere Nouvelle«, ki piše:

»Sedaj ni več nobenega dvoma. Če bomo tako srečni in našli novega zagovornika, ki bo mesto Desbonsa hotel braniti obtožence, bo brez dvoma zahteval dolgo, dolgo časa za študij aktov, ki tehtajo 150 kg. Proces bo moral biti preložen in se je to tudi zgodilo. No in potem

Umrla nam je naša predraga,
skrbna mati in stara mati

Marija Rošenina

vdova

v 65. letu starosti.

Pogreb nepozabne drage pokojnice bo v torek, dne 26. t. m. ob tri četrt na štiri popoldne izpred hiše žalosti, Milčinskega 12. k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. novembra 1935.

Žalujoči otroci
in ostalo sorodstvo.

Nedeljski sport

Nogometni turnir SK Slavije

Ljubljana, 24. novembra.

Danes je priredila Slavija nogometni brzo-turnir na igrišču SK Jadrana, pri katerem so sodelovali poleg prirediteljev še Hermes in Ilirija ter Jadran. Posamezne tekme so bile zanimive zlasti finalna, v kateri sta se srečala Hermes in Ilirija. Deževno vreme in zelo razmočen teren sta sicer precej ovirala reden potek tekmovalja, vendar se je nabrlo še dokaj gledalcev, ki so z zanimanjem zasledovali posamezne borbe ter so bodrili svoje ljubljence.

Kot prvi par sta nastopila

Hermes : Slavija.

Hermes je odpravil nasprotnika z 2 : 0 (1 : 0).

Kot drugi par sta nastopila

Ilirija : Jadran 4 : 1 (3 : 0).

Ilirija je svojega nasprotnika — kakor je bilo pričakovati — gladko in sigurno odpravila. Nato sta se spoprijela

Slavija : Jadran 1 : 1.

Ta tekma je spadla neodločeno in zato se je vršil dvakratni podaljšek po 10 minut. Potem si je Slavija, ki je bila v podaljšku boljše od svojega nasprotnika, izvajala pičlo zmago. Izid tega srečanja je

Slavija : Jadran 2 : 1.

Najzadnje sta nastopila v finalni tekmi

Hermes : Ilirija 1 : 0 (1 : 0).

Hermes je to zmago zaslužil. Bil je ves čas zelo ofenziven in zato uspeh ni izostal. Pa tudi Ilirija je igrala dobro, vendar proti današnjemu nasprotniku ni mogla izvajati pozitivnega rezultata.

Zagreb, 24. nov. Tekma Concordija : Gradjanski je bila zaradi neugodnega vremena odgojena.

Varaždin, 24. nov. Hašk : Slavija 3 : 2 (0 : 0).

Sarajevo, 24. nov. Sašk : Sloga 2 : 1 (1 : 0).

Subotica, 24. nov. Zak : Vojvodina 3 : 1 (2 : 0).

Beograd, 24. nov. Bask : Sparta (7 : 0 (4 : 0)).

Sportnik in orodna telovadba

Razen zimskih sportnikov morajo več ali manj skoraj vsi sportniki pozimi prenehati s svojim delovanjem. Le malo je tako srečnih, da bi se jim nudila prilika tudi preko zime nemoteno trenirati v zaprtih prostorih, kjer bi lahko tekli, skakali, metali, igrali, plaval. V Ameriki je za to že precej dobro preiskrbljeno in delno tudi v nekaterih drugih državah, kjer stoji sport na visoki stopnji. Naši sportniki so pa v tem pogledu pravi reveži. Nobene take dvorane nimamo, kjer bi lahko nadaljevali s letnim treningom tudi preko zime, tudi večje plavalnice nimamo, tako da smo navezani samo na omejene prostore in telovadnice; te pa po veliki večini ne odgovarjajo sodobnim higienskim predpisom. In še teh ni dosti na razpolago. Oni sportniki klubi, ki jih imajo, se v resnici lahko prištevajo med srečne, kajti njim je dana prilika, da se morejo vsaj v tesnih telovadnicah udeleževati. Zakaj pa ne gredo vsi sportniki klubi pozimi v telovadnice? Prvi in največji vzrok je — kakor rečeno — pomanjkanje telovadnic. Če pogledamo samo v Ljubljani, vidimo, da so vse šolske telovadnice zasedene od različnih sportnih klubov in njihovih sekcijah. Se dobi še kak klub, sicer redek, ki se mu ne zdi potreben trening v telovadnicah, češ, da telovadba na odru ni več sodobna, gimnastika — tako pravijo nekateri — pa je samo moderen pojav itd. itd.

sele in se počuti zmognega, lahko napravi tudi kako stoji na bradi ali zavrti kak voletok. To so pa sicer že vaje, ki zahtevajo precej spretnosti in tudi poguma, kar pa bo končno sportnikom samo koristilo. Vaje za prvi kor in roke so ne-katerim sportnikom neobhodno potrebne. Za te imamo v orodni telovadbi veličansko izbiro. Isto velja za ravnovesne vaje, brez katerih ne sme miniti noben gimnastični večer. Dosti bi se dalo

Nezdravo in drago je

ako Vam prepriča ogro-
žna zdravje in prežene
toploto. — Zahtevajte
naše brezplačne
prospekte!

Windfix

Jug. pat. 4 obučevnasto kovinsko zatesnilo za okna in vrata
A. Mršić, Zagreb, Gajeva ulica 20
Zrnce Franjo, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 1.

Birger Ruud na bradi

Tako se pripravila svetovni mojster tekmovalca za smučarske skoke

Ali je vse to res, kar pravijo in ali gimnastika m orodna telovadba ni potrebna ali morda celo škodljiva sportniku? Na to naj mi bo dovoljeno majhno pojasnilo. Sovražniki telovadnic in sovražniki orodne telovadbe imajo v marsičem prav in jaz sam sem največji sovražnik telovadnic. Zakaj? Prvič so res tako tesne, da se jih človek kar ne more privaditi, drugič niso nikoli dovolj zračne in čiste in naj se še tako pazi na to; in če se končno trenira, oziroma izvajajo vaje po starem sistemu, kar žal še danes pri nas marsikje vidimo, potem se prav nič ne smemo čuditi onim, ki sovražijo telovadbo na eni, ter zaprte prostore na drugi strani. Jaz sem sovražnik telovadnic samo od te strani. Ali točneje: Tiste voditelje telovadnic, ki jih sovražim, ki ne peljejo spomladi mladine na prosto in jo tam ne vadijo do pozne jeseni. Torej v telovadnicah samo ob slabem vremenu in pozimi. Dalje sovražim take voditelje, ki mučijo mladino z dolgovječnimi, skrajno dolgotrajnimi ter za telesno vzgojo brezpomembnimi vajami. In končno one, ki se še danes niso premaknili naprej v orodnih vajah in izvajajo težke tezne gibe in drže, ki so bili pred vojno in prva polovica leta v modi. V modi pravim. Toda takoj pa moram poudariti, da je današnja moda v telesnih vajah, ali boljše, sodobne telesne vaje, oziroma sport, res vse pohvale vreden. Namen današnje telesne kulture je napraviti človeka zdravega, gibčnega, hitrega, odpornega, vztrajnega in ne nazadnje korajžnega. In v tem smislu se je spopadil ves sport, vse telesne vaje, ne izjemši orodne telovadbe.

Kaj napravi v tem pogledu orodna telovadba? Na kratko povedano: veliko, zelo veliko, če jo pravilno gojimo in izvajamo predvsem tiste gibe, ki jih pri svoji specialni sportni panogi najbolj potrebujemo. Največ morajo sportniki vaditi take vaje, pri katerih jim služi različno telovadno orodje kot zapreka. Izredno mnogo morajo skakati in to preko kože, konja z in brez ročajev, mize. Pri orodnih vajah naj imajo prednost vaje v vseh, v splošnem pa samo koleb in samo toliko teznega, kolikor neobhodno potrebujemo za moč. Torej zelo, zelo malo tehničnih gibov. Če ima kak sportnik ve-

o tem že povedati. Oni, ki so še danes proti orodni telovadbi, ne poznajo sodobnih vaj na odru in ne poznajo koristi, ki jih imajo sportniki od teh vaj ali pa presoja orodno telovadbo s čisto enostranskega stališča. Ne govorim zanjo zato, ker sem slučajno sam zelo velik prijatelj orodne telovadbe, ampak zgolj zato, da bodo vsi oni, ki se bavijo s sportom, prišli do spoznanja, da je pravilno gojena in dobro izbrana orodna telovadba, vsakemu sportniku, ki hoče doseči kake uspehe, nujno potrebna. Le poglejte treninge svetovnih mojstrov, pa se boste takoj prepričali, da je tako. Vsi poznamo norveške mojstre v skokih, katere smo imeli priliko že dvakrat videti na planiški skakalnici, toda malo kdo ve, da so tudi oni prav dobri orodni telovadci. Birger Ruud je na primer prvovrsten orodni telovadec, kajti skozi vse poletje se intenzivno bavi z njo kot nadomestilom za smučarske skoke. Dobri skakalci s palico morajo dosti vaditi na drog in krogih, da dobijo moč in tehniko za pritegnitev telesa navzgor, nogometiški bi morali sploh vso orodno telovadbo vaditi, veliko zlasti skoke čez konja na vzdolž in tako zvano naravno orodno telovadbo. Za smučarje je tekmovalna orodna telovadba izborna nadomestilo, katero noben smučarski tekmovalac ne bi smel zanemarjati.

Onim, ki pravijo, da ta panoga telesne vzgoje pada in da nima bodočnosti, samo tole: Prihodnje leto naj gredo gledat v Berlin na svetovne olimpijske igre telovadne tekme, za katere je že danes prijavljenih 23 narodov, pa se bo ravno nasprotno lahko prepričal. To je edinstveni slučaj ne samo v zgodovini olimpijskih iger, temveč v mednarodnih telovadnih tekmah sploh. Kajti, če izvajamo zadnje svetovne tekme v Budimpešti, vidimo, da je tekmovalo doslej vedno kakih šest do osem narodov iz vsega sveta. Berlin bo pa pokazal tako v kvalitativnem kakor v kvantitativnem pogledu, na kak višini je ta panoga telesnih vaj in koliko je vredna. Celotaki narodi bodo tam nastopili, o katerih človek niti misliti ne bi mogel, da sploh gojijo kako orodno telovadbo.

Zatorej še enkrat: Orodna telovadba je potrebna vsem onim, ki se bavijo s sportom, kajti za vsakega se dobijo primerne vaje. Onim, ki imate telovadno orodje na razpolago, priporočam, da sedaj v zimskem času temeljito porabite večere ne samo za gimnastične vaje, temveč tudi za orodno telovadbo, kajti spomladi, ko se vrnete na igrišča, boste šele videli, kake koristi vam bo prinesla primerna in pravilno izvajana orodna telovadba. V eni prihodnjih števk pa o vajah samih.

I. K-er.

«Če ti povem, koliko me velja moja lovska karta, koliko zapravim na lovu, koliko skode imam na obliki in čevljih, stane vsak zajec, ki ga ustrelim, pet sto dinarjev.»

«Boga zahvali, da tako malo zadeneš.»

Ko so med svetovno vojno nekemu general-stabnemu načelniku sporočili, da se je starejši, za-sluzni general poročil z mladim dekletom, je vzdik-nil: «Uhožec, odšel se bo moral braniti na dveh frontah!»

RES JE, DA STE OBLEČENI!

Ali za isti denar bi mogli biti z našim štofo boljše oblečeni.

Cene naših štofov so od 80— do 180— dinarjev.

INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

Paraćin

Občni zbor Pokojninskega zavoda

Ponočna izvolitev dosedanjih članov upravnega odbora

Danes se je v magistratni dvorani vršil izredni občni zbor delegatov Pokojninskega zavoda z nalogo, da izvoli nov upravni odbor mesto prejšnjega, ki ga je razpustil minister za socialno politiko. Občni zbor je malo po deseti uri otvoril komisar dr. Anton Milavec, ki je ugotovil, da je bil občni zbor pravilno sklican ter da je v smislu statuta sklepčen, ker je podana zadostna udeležba delegatov. Pred prehodom na dnevni red, je predlagal, da občni zbor pošlje Ni. Vel. kralju Petru II. brzojavko z izrazi vdanosti, ljubezni in spoštovanja, kar so delegati z živahnim pritrujevanjem odobrili. Pozdravne brzojavke so bile odposlane tudi ministru za socialno politiko gdu. Komnenoviću ter banom dravske, savske in primorske banovine. Nadalje je g. komisar pozdravil na obnem zboru navzočega zastopnika g. ministra za socialno politiko šefa kabineta g. Miko Maletiča in zastopnika bana dravske banovine g. Zorina in zastopnike časopisja. Za overovatelja zapisnika je imenoval iz vrst službodajalcev g. dr. Maksa Obersnela, iz vrst nameščencev pa g. Jožeta Lekana.

V svojem poročilu je komisar dr. Milavec omenjal, da je minister za socialno politiko razpustil upravni odbor in imenoval njega za komisarja. Na njegov predlog mu je dodelil posebni posvetovalni odbor, v katerega so bili imenovani vsi dosedanjí člani izvršilnega odbora. Zahvalil se je prejšnjemu predsedniku g. dr. Baltiču za vso skrb, ki jo je posvetil procvitu zavoda. Nadalje je poročal, da je minister predložil Pokojninskemu zavodu resolucijo nameščenskih organizacij, ki zahtevajo, da se pokojninsko zavarovanje razširi na vse nameščence v vsej državi, predvsem tudi na trgovske pomočnike in zobotehnikke. V smislu te resolucije izdeluje Pokojninski zavod načrt.

Po poročilu g. komisarja se je oglasil k besedi g. Ivan Tavčar, ki je prečital v imenu Delovnega kluba Zveze privatnih nameščencev ter »Saveza bankovnih, trgovaških in industrijskih činovnikov« dve izjavi: V prvi izjavi je poudarjal, da smatrajo organizacije, ki jih zastopa, način prisilnega imenovanja komisarja kot neprimeren in škodljiv za interese zavoda. V drugi izjavi pa je ugotavljal, da komisar kljub zahtevi 20 delegatov ni sklical občnega zbora v teku šestih tednov, kot bi bil to

v smislu statuta dolžan storiti in je zahteval, da se ta ugotovitev s protestom od njega zastopanih organizacij vnese v zapisnik. V imenu »Saveza privatnih nameštenikov« (socialisti) je podal izjavo g. Golmaier, ki je izrazil obžalovanje zaradi pre-pogostih razpustov upravnega odbora, ker zato trpi zavod škodo. K besedi se je oglasil tudi gosp. Prepeluh, ki je poudarjal velike stroške, ki so z občnimi zbori združeni.

Z ozirom na očitke g. Tavčarja, da je komisar kršil statute, ker ni na zahtevo delegatov sklical občnega zbora, je komisar dr. Milavec izjavil, da občnega zbora ni sklical, ker zahteva ni bila stavljena v smislu statuta Pokojninskega zavoda. Statut namreč zahteva, da mora biti zahteva po skli-canju občnega zbora podprta z navedbo razlogov, zaradi katerih naj se občni zbor skliče. V svoji zahtevi, na katero se je g. Tavčar skliceval, pa delegati niso navedli nikakih razlogov in je vsled tega očitke, da je komisar kršil statute, ker ni sklical občnega zbora, neupravičeno.

Nato je občni zbor prešel k volitvam. Na poziv g. komisarja je predlagal g. Tavčar kompromisno listo nameščencev za upravni odbor. Predlagani so bili: v upravni odbor kot člani: g. Vladimir Vran-čič, France Svetec, Franc Volčanšek, Joško Zem-ljič, France Vrevc, Ivan Tavčar in Bruno Roč (iz Dalmacije), za namestnike pa: g. Ludovik Stih, Jože Golmaier, Feliks Čop, ing. Jože Rus, Ivo Bo-žič, Janko Vitič in Nikola Markov. Vsi navedeni so bili člani že prejšnjega upravnega odbora. Ker ni bila predložena nobena druga lista, ugotovi g. komisar, da je lista, ki jo je predlagal g. Tavčar, sprejeta.

Listo za službodajalce je predlagal g. Adolf Ribnikar in sicer kot članke: g. Antona Kralja, Ivana Avseneka, Rudolfa Ginnia, Zdenka Kneza, Josipa Kavčiča, dr. Maksa Obersnela in Adolfa Ribnikarja, kot namestnike pa: g. dr. Josipa Der-mastjor, dr. Jurija Adlešiča, Vekoslava Lauša, Al-bina Prepeluha, Ferda Pintarja, dr. Vinka Vrhunca in Franca Sirca. Ker tudi za službodajalce ni bilo drugega predloga, je bila tudi ta lista sprejeta, nakar je g. komisar z ugotovitvijo, da izid volitev kaže voljo vseh skupin delati sklopo za korist zavoda, zaključil občni zbor.

Umetniška razstava

dvojice Kasimir

Ljubljana, 24. novembra.

Ob udeležbi številnega, umetnost ljube-čega občinstva je bila danes ob 11 odprta umetniška razstava, ki sta jo v Jakopičevem paviljonu priredila svetovno znani slikar (oziroma grafik) Luigi Kasimir in njego-va soproga ga. Tauna Hoernes-Kasimir. G. Kasimir je po rodu iz Ptujja ter si je s svojimi ujedkovinami pridobil najprej ev-ropski, nato pa svetovni sloves. Odprtja raz-stave so se med drugim udeležili tudi za-stopnik mestne občine podžupan prof. Jarec, predsednik Narodne galerije dr. Windi-scher, direktor etnografskega muzeja dr. Zupanič, msgr. Steška, zastopnik Pro-svetne zveze dr. Zvoček in drugi. Sloven-ski umetniki so se razstave udeležili v zelo častnem številu.

Otvoriteni govor je imel konzervator dr. Stele, ki je očrtal umetniško pot Lui-gija Kasimirja ter njegove žene, vzporedno s tem pa je očrtal tudi umetniško vrednost ujedkovin ter njihov zgodovinski razvoj, kjer srečavamo velika imena, kakor Dürer, Goya, Kollwitz in druga. Očrtal je Kasimirja kot umetnika svetovnega slovesa.

Razstavljenih je okoli 150 slik, ujedkovin. Umetnine napravljajo utis, kakor impresio-nistične slike, tako je v njih izražena pro-zornost zraka, po motivih pa so močno ro-mantične. Najbolj priljubljena predmet umet-niku so starinske arhitekture, prehaja pa tudi že k slikanju lokomotiv in drugih stro-jev ter celo k slikanju pokrajin, dreves in podobnih motivov. Med slovanskimi mesti sta zelo zastopani umetnikov rojstni kraj Ptuj in Split. Tehnično so te ujedkovine na vi-šku. Ga. Kasimirjeva razstava v glavnem motive iz naših faloz. Razstava občinstvu toplo priporočamo.

Mariborski drobiž

Maribor, 24. novembra.

Akademski kongregacija ima v ponedeljek zvečer ob 20 redni sešestanek v frančiškanski kapeli. SSK Maraton. V ponedeljek zvečer ob 20 seja tehničnega vodstva v običajnih prostorih (kavarna Spatzek). Važno!

Slava! 15. pešpolka. K našemu včerajšnjemu poročilu o uspehi prireditvi še dodajemo, da so včeraj popoldne na zakuski izrekli iskrene čestitke k polkovni slavi prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič, mestni načelnik dr. Juvan in predsednik društva Maistrovih borcev dr. Dolar. Častniki 45. pešpolka so pridelili še zvečer za povabljeni goste v dvorani hotela Orla družabni večer, ki je istotako lepo uspel.

Zadnja pot Emerika Wögererja. Včeraj po-poldne se je vršil na pobrežkem pokopališču po-greb pokojnega industrijalca g. Emerika Wöge-erja. Ob malokaterih pogrebih se zgane na po-kopališču toliko ljudstva, kakor se je pri nje-govem. Zlasti meščanski krogi so bili zastopani. Po-greb je vodil frančiškanski g. župnik p. Valerijan Landergott. V spremstvu so bili mestni župan dr. Juvan, mnogi drugi odlični predstavniki javnega in gospodarskega življenja, decra krčevinske šole, pevec. Ob odprtem grobu se je najprej poslovil župnik p. Valerijan, ki je slavil pokojnika kot ve-liknega, nesebičnega dobrotnika revežev, ter nad-uhitelj g. Cvetko v imenu krčevinskih šolarjev, ki so imeli v pokojniku pravega dobrotnika.

15 letni tat pod posteljo. Sinoči v mraku je nastalo v mestni klavnic veliko razburjenje. So-proga strojnika klavnic Jurkasa se je vrnila do-mov ter je zaslislala v sralnici sumljiv ropot. Na-

Bodoče matere

morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtu, z uporabo naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode Franz-Joselova voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in nar. str. S. br. 15485, 8. V. 26.

glo je šla po moža, ki je naprosil še obratovodjo klavnice Semenčiča za pomoč in oba sta se podala v stanovanje. V spalnici sta našla pod posteljo neznanega moškega, katerega sta privlekla na dan ter ga prijela. Bil je to mlad, pa izredno močno razvit fant, oblečen v razepano obleko ter je takoj izjavil, da je nameraval ukrasti denar. Med tem so prišli že stražniki, ki so ga aretirali ter odgnali na policijo. Povedal je, da je skočil v stanovanje skozi odprto prtično okno ter je hotel ukrasti denar. Ko pa sta prišla strojniki Jurkas in obratovodja Semenčič, se je naglo skril pod posteljo. Pri sebi je imel dolg nabrušen lovski nož. Fant je povedal, da se piše Franca Vargazon ter je šele 15 let star. Doma je iz Ljutomerke okoli-ce, klati se pa po svetu brez stalnega bivališča. Nazadnje se je potepal v Srbiji, kjer ima neke strice ter se je sedaj priključil nazaj v Slovenijo. Fanta so zaprli.

Poboj na Pobrežju. V Pavčičevi gostilni v Go-sposvetski ulici na Pobrežju je prišlo sinoči do silovitega poboja, katerega žrtev je postal sam gostilničar in eden od mirnih gostov. Zvečer je prišla v gostilno družba 11 vinjenih ljudi, ki so se baje že poprej nagovarjali, da bodo napravili na Pobrežju »kravalo«. Pa so ga res napravili, ker so brez povoda navallili na gostilničarja in ostale goste ter vse razgnali. Gostilničarja Pavšiča so pri tem zabodli dvakrat v pljuča, Franca Knezerja pa v glavo. Pavšičeve poškodbe so izredno nevar-ne. Reševalci so oba ponoči morali prepeljati v bolnišnico. Tezenski orožniki so že sinoči aretirali tri napadalce, enega je zaprla mariborska poli-cija, ko je razgrajal po Tržaški cesti, ostale pa lo-vijo danes.

Tatinska kronika je bila danes na policiji iz-redno pestra. Kar nič manj kot 8 tatvin je bilo prijavljenih. Mem temi so tudi nekatere večjega stila. Branjevki Antoniji Meglič je neznanec ukra-dal na Glavnem trgu nogavico, v kateri je imela 100 Din drobiža; Muršcu Simonu je odpeljal tat-ročni voziček z vrečo bele moke, težko 50 kg, ko se je mudil v brivnici, pred katero je pustil vozi-ček. — Elektropodjetniku Albertu Venku v Can-karjevi ulici so ukradli 2000 Din vredno obleko iz stanovanja, hranilničnemu slugi Francu Horvatu v Gosposki ulici pa vse perilo.

Stavka akademikov

Ljubljana, 24. novembra.

Kakor znano, so dijaki ljubljanske tehniške fakultete že tri dni stavkali ter bi morala biti včeraj stavka zaključena. Sinoči pa so imeli tehni-ki skupno z drugimi akademiki zborovanje na univer-zi. Na zborovanju so vsi dijaki še enkrat izrekli svoje mnenje o novi uredbi na tehniški fakulteti ter so sklenili, da izostanejo še v ponedeljek od predavanja in sicer vsi, ne samo tehniki. Vsa stro-kovna dijaška društva so sprejela naslednjo kratko resolucijo: Zastopniki strokovnih društev ljubljanske vseučilišča v Ljubljani ugotavljajo, da uved-ba nove uredbe o tehniških fakultetah škoduje stro-kovni in socialni izobrazbi tovaršev tehnikov ter zato izjavljajo popolno solidarnost z njihovim pro-testom.

Pri ženitvanjskem posredovalcu: »Danes pa imam nekaj za vas. Angležinjo s pet tisoč funti.« — »Ne, tako debele pa ne varam.«

60 letnica šole na Grabnu

Ljubljana, 24. novembra.

Castiljiva, a še vedno sodobnim zahtevam pokaže ustrežajočo šola na Grabnu (11. mesina deška osnovna šola) je včeraj in danes slavila 60 letnico svojega obstoja, ozir. obstoja svoje sedanje zgradbe, kakaj pobetki šole same posegajo mnogo bolj daleč nazaj. O proslavi v soboto, ki je bila namenjena sedanjim šolarjem te sedemdesetletnice, je poročal že nedeljski »Slovenec«. Za svoj lepi jubilej je bila šola primerno okrašena. Portal šole je bil v zelenju, na večer pred glavno slovesnostjo pa je bila šola osvetljena z reflektorji, šoli nasproti pa so goreli lampijončki. Prav okusno je bila okrašena tudi telovadnica, kjer sta bili obe slovesnosti, sobotna in nedeljska. Ozadje odra v telovadnici je predstavljalo zagrinjalo, na katerem je naslikana trnovska cerkev.

Današnja slovesnost se je pričela s službo božjo v trnovski cerkvi. Sv. maše se je udeležilo veliko število trnovskega občinstva, številni bivši šolarji grabenske šole, starši sedanjih šolarjev ter seveda vsa grabenska šola z vsemi učenci in učitelji, tako, da je bila cerkev polna. Grabenska šolska mladina se je zbrala pred 9 na šoli ter nato v strunem koraku odkorakala pod svojo šolsko zastavo ter za godbo »Slogec« v cerkev.

Lep, globoko premišljen ter tako mladini kakor starejšim namenjen cerkveni govor je imel župnik g. Finžgar. Naglasal je krščanski temelj šolstva

ter iz tega izhajajočo potrebo po krščanski ljubezni med seboj ter med učenci. Danes sede v isti klopi otroci premožnih in otroci stradajočih staršev. Krščanska, etična zapoved se glasi, naj tudi učence lajša revnejšemu učencu stisko in lakoto. V šoli je ravno najbolj potrebna medsebojna ljubezen in socialni čut. Službo božjo je nato daroval g. Lavrič, katehet grabenske šole, ki je ob koncu zapel zahvalno posem. Med službo božjo je vneto sodeloval dvoglasni pevski zbor učencev, ki je prepeval pesmi z evharističnega kongresa.

Po službi božji so se v šolski telovadnici zbrali razni odličniki, bivši učenci ter starši. G. bana je zastopal inšpektor prof. Dolencec, g. knezoškofa nekdanji učence šole kanonik g. Volc, prosvetni oddelek banske uprave g. Strukelj, odsotnega g. župana mestni okrajni šol. nadzornik g. Grum, navzoča sta bila oba ljubljanska poslance dr. Fu x in g. Turk, dalje direktor Tehnične srednje šole g. Reiser, predsednik meščansko-šolskih učiteljev g. Hočevar, več bližnjih šolskih nadzor-nikov, starosila slov. učiteljev in bivši upravitelj te šole g. Gabršek ter mnogi drugi odličniki.

Slovesnost je začel šolski upravitelj g. Josip Ambrožič, ki je pozdravil vse zbrane, po imenu pa navzočne odličnike. V kratkih besedah je skiciral zgodovino šole (zgodovino šole je objavil »Slovenec« v petek), svoj govor pa je zaključil: »Šola mora poučevati mladino v narodnostnem, verskem in etičnem duhu! To svojo nalogo izvršuje učiteljsko vestno in jo bo izvrševalo toliko časa, dokler se bo narod veselil svojega pokolenja!«

Sledil je prizor, ko je iz skupine štirih v trnovske narodne obleke oblečenih dečkov pogumen maleček deklariral Peruzijevo prigodnico »Staremu debtu — novi cvet«. Lepa deklaracija in poetično besedilo je navdušilo navzočne. Pristopil je trnovski poeetnik g. Karel Kačar, ki je prišel na šolsko zastavo lep nov trak, povdarjajoč, naj pomenja novi trak zvezo med starejšimi in novimi rodovi graben-skih učencev. Sledila je zborovska deklaracija pesmi R. L. Petelinove, ki je tudi posreženo iz-padla. Pod vodstvom g. Paljka pa so nato dečki zapeli Mavovo »Naša pesem«, ki je užgala občinstvo. Naravnost navdušila pa je zbrane Trnovčane trnovska himna »Najlepša je trnovska fara...«, ki so jo morali dečki ponavljati. Sledil je Potočnikov igrokaz »Stric Matevž pripoveduje«. Vsa lepa in prijetna slovesnost, ki je pokazala tesen stik med odličnim trnovskim prebivalstvom in njegovo mla-dino, pa je bila zaključena z državno himno.

Spomini na dijaški štrajk v Gorici

Pred dnevi sem bral o petdesetletnici »upora« na celjski gimnaziji. To me je spomnilo na naš goriški »revolucija« in v svojo grozo sem moral ugotoviti, da je tega že celih trideset let! Kakor da je bilo pred par leti, se človeku zdi, pa je že pre-telka med tem tako pomembna doba z zgodovins-kimi doživeti. Ni čuda, da je že sneg ob sencah, — zima, ne več jesen...

Razpelo, razgalo nas je tedanje slovenske sedmosolce na vse vetrove in — države. Trije smo menda v Ljubljani, dva sta ježna doktorja v Ma-riboru, eden sodi Lahom v Aleksandriji, drugi igra brezposelnega žurnalista v Gorici, zopet drugi »inspicira« v Belgradu, dva paseta duše na Goriškem, eden se je zgubil na Dunaju itd. Vojna je tudi zahtevala iz naših vrst žrtve, nekateri pa so med tem pomrli naravne smrti.

Torej trideset let je proč. Na goriški vseskozi nemški gimnaziji skoro brez nemških dijakov smo bili tedaj v sedmi šoli. Po številu smo prevlado-vali nad Italijani Slovenci, pa tudi po brihtnosti — med 8 odličniki je bilo 6 Slovencev. Iz vseh delov Goriške smo bili skupaj, najslabše so bili zasopani Brici, najcistnejše v vsakem oziru Gorjani.

Za razrednika smo imeli Slovence, sedaj že pok. šolskega svetnika Sanitja, učnega, a strogega profesorja. Zgodovino pa je tedaj prišel nam vte-pat v glavo suplent dr. Durst, nekje iz Gornje Štajerske, ohol in nadut, tip nemškega burša. Pre-daval je v hudo gerimanskem duhu in še to po neki nami nepoznani knjigi, ne po predpisani šolski. Pri pouku pa je še z raznimi opazkami žilil naš na-rodnostni čut, kjer je le mogel. Tisti, ko so znali nemško stenografijo in vse pisali, so se shajali, za druge pa je bilo gorje. Z nekimi sadizmom je Durst zahteval, da si znal vse prav tako, kakor je on predaval; če se je kdo naučil po šolski knjigi, to ni zadostovalo. Pri tem pa je knjigo skrivati in ni hotel povedati, po kateri knjigi predava, tako da si je nikdo ni mogel omisliti. Zlobno je dejal: Kaj

me to briga, če ne znate stenografirati, pri nas znajo vsi!

Pritožbe pri ravnatelju, Furlanu s slovenskim primkom, popolnoma vladnem človeku, niso po-magale nič. Tedaj je pričelo v nas sedmosolcih in tudi v osmi, kjer so tudi imeli Dursta, vreti. Na pobudo nekaterih agitnejših smo sklenili vsi, sedma in osma, Slovenci in Furlani, da bomo proti Durstu — štrajkali. In res —, ko je prišla njegova ura, je vsa šola vstala in korporativno odšla v ljudski vrt, kjer je bilo zborovanje. Pa še kako burno — dva bolj vročkrvna Furlana, od katerih je eden hotel biti preveč radikalen, sta si bila kmalu v laseh in — pesteh.

Kakor sedma je tudi osma šola pri Durstovi uri štrajkala. To je bil ogenj v strehi. Durst je hodil bled okoli, profsorska konferenca je takoj sklenila in ukrepala. Žal, da pri tem neki še pri nas živi profesor — Slovenec — ni posebno drži za slovenske dijake, kakor so to storili n. pr. tedaj še pokojni profesor Ivančič — »Ivanec« in tudi par poštenih Nemcev.

Zadeva je našla odmeva tudi v goriškem de-želtem zboru. Rezultat vsega je bil, da je bil Durst kmalu premeščen iz Gorice, a mi dijaki smo bili vsled prevelikega boja bojazljivosti ravnatelja napram navzgor in vsled tega, ker je le malo pošte-nih profesorjev upalo obsojati izzivalno početje nemškega kolege, vendar le hudo kaznovani. Vsa sedma in osma je dobila v semestralnem spričevalu iz obnašanja red »entsprechend« s pristankom »wegen Beteiligung einem Schülerausstande«. To nas je veljalo šolnino 30 zlatih kron, kar je takrat za slovenskega študenta bila velika vsota, za katero si dobil že fino obleko.

Tako je bilo pred 30. leti. Nemški most k Adrijji, ki ga je hotel pomagati graditi dr. Durst, je na Goriškem zgubil svoje stebre; dal Bog, da bi se le naši »Slovenstva« s tlebi stari! kljub vsem viharjem v naši lepi Goriški nikdar ne podrli!

Vsem takratnim »štrajkarjem« pa pozdrav!

vati. Na široko se mora razpresti mreža delovanja, da bo val novo prebujenega zanosa zgrabil vsa-kega, da bo naš klic našel odziv tudi med onimi, ki jih tarejo vsakdanje skrbi, da bo zbrano v ta-boru vse in ne samo tisti, ki jim je usoda dolo-čila boljše položaje, tisti, ki imajo več sredstev, več časa, a spijo ob stvari, ki čaka rešitve.

Naše narodne organizacije, ki imajo kaj za-slonbe v ljudstvu, bodo morale vzeti stvar v roke. (Tu čaka posebno Prosvetno zvezo novo delovno polje). Organizirati se morajo predavanja, vršiti sestanki, pripraviti tinarina, ki se bo predelavala, oviti se mora vse v domačnost, da nam bodo dnevi, ko se bomo spominjali naše preteklosti, ljubi, da se obudi v naših srcih tisti močan narodni duh, ki je valoval v sreih naših prednikov, da si priča-ramo nazaj čase, ki se nam zdijo odmaknjeni in legendarne daljave. In ko bo slehern Slovenec živo čutil z našimi ubogini brati, ko bo narodna za-vednost živo ubogla v srcu slehernega Slovenca, tedaj ne smemo odnehati, kar bomo dosegli, mo-ramo držati. Zahtevati moramo odločno pravice, ki nam gredo, delati vztrajno in ne samo govoriti.

Avstrijski kancler Sušnik je letos 3. februarja izjavil na nekem zborovanju v Celovcu, da bo slo-venska narodna manjšina na Koroškem zaščiten-a, ker hoče Avstrija uvesti vzorno manjšinsko zaščito. Obljuba je dana, a mi moramo skrbeti, da bo izpolnjena. V nekem poročilu stoji, da je danes le še ena tretjina Slovencev na Koroškem narodno zavedna, druga tretjina narodno brezbržna, a zad-nja tretjina nam cele nasprotna. Naloga torej ni lahka. Računati pa moramo tudi, da se avstrijske notranje politične prilike spremenijo, da oni, ki so nam te obljube dali ne bodo več na teh mestih, kot so danes.

Začeti moramo torej takoj z delom. Zahtevati moramo odločno, da dobijo Slovenci na Koroškem vse slovenske kulturne izobrazbo, kot je nihče ne krati in ne jemlje Nemcem v Jugoslaviji njihove kulturne ovike. Ne pomagaj nam nič, če se lahko pred vsem svetom ponasamo z najprejše ure-jejen manjšinskim vprašanjem, ko si pa svojih pravie ne znamo priboriti. Zahtevati odločno, kar nam gre ter dati to, kar sami zahtevamo, a pod nobenim pogojem več, kakor sami dobimo. Če bomo breo, jo dajmo tudi mi!

K. B.

Varujmo mladino!

Na nekem ljubljanskem srednješolskem zavo-du, ki je v vseh prostorih prenatrpan z učenci vsak dan, tako da niti prezračiti ni mogoče šolskih prostorov, se dogajajo kar po vrsti slučajni nalez-ljivih bolezni. Ze 25. septembra je bilo ugotov-ljeno med učenci obolenje za škrlatinko. Od tedaj je bilo treba razkužiti po vrsti že kar deset raz-redov in risalnice. Bolezen se ponavlja v zadnjih tednih tako, da sta morala ponovno biti razku-žena in zaprta kar po dva razreda. Nevarnost šir-jenja davice in škrlatinke s tem menda ni od-stranjena, kvečjemu malo zavrtla, čemur je dokaz vedno več slučajev. In če bo šlo v tem razmerju dalje, bodo prišli vsi razredi na vrsto in bolezen bo zavzela značaj prave epidemije. Saj ni čuda. Če razkuzimo samo razred, v katerem je oboleli učenec sedel med poukom, je še vedno možnost, da je kal bolezni ostala na skupnih stranišjih, v risalnici, v telovadnici, v kabinetih, kamor hodijo učenci po učila. Kaj pa profesorji? Ali niso tudi v nevarnosti, da zaneso bolezen domov in družino in okužijo svoje otroke.

Zato se nam zdi neobhodno potrebno, da se vse poslopje za nekaj dni zapre in temeljito raz-kuži in to tembolji, ker raznašajo bolezen učenci dveh zavodov tudi na deželo, kajti vozi se jih v šolo precejšnje število. Ali naj starši mirno pu-ščamo svoje otroke v tako nevarnost, ki je še tem večja v sedanji krizi in poznem jesenskem času, ko marsikateri bolnik ne more imeti doma vseh tistih udobnosti, ki jih njegovo zdravljenje zahteva. Prosimo merodajne faktorje, naj v korist naše mla-dine, naših družin in slednjic v korist uspešnej-šega pouka store primerne korake, da zaustavijo in odstranijo nevarnost, preden izbruhne usode-polna epidemija.

Koroške novice

Dober odgovor. Nedavno je imel Heimatschutz v Doberlivi zborovanje. Tam je imel znani nem-ški priganjalec Taurer izzivalen govor, v katerem je med drugim dejal, »da Slovenci ne smejo imeti v državi nobenih pravic«. Na to je jedrnat in jasno odgovoril vrli slovenski podjunjski gospodar: »Nobenih pravic razum pravice, da plačujemo dav-ke!« — Na to preprosto resnico učeni gospodje niso vedeli odgovoriti in ga tudi v bodoče ne bodo vedeli, dokler jih pač ne srečata razsodnost in boljša pamet.

Nov župnik na Radišah. Te dni je bil slovesno umeščen gosp. Ludovik Jank za župnika na Ra-dišah. Cerkev in župnišče sta bila lepo okrašena. Prihitejo je 14 duhovnih soborov, med njim prost Benetek in dr. Blüml iz Celovca. Inštalacije se je udeležilo veliko število ljudstva iz domače in so-sednjih župnij. Novemu gospodu župniku želimo obilo božjega blagoslova v njegovem novem vino-gradu.

Zlata poroka. Na Selah so imeli redko sloves-nost. 80 letni France Certov, bivši dvjar, in nje-gova žena 72 letna Marija sta praznovala zlato po-roko. Spremljana od sinov in hčera, vnukov, so-rodnikov in sosedov sta prišla v cerkev, pa tudi mnogo drugih ljudi s šolsko mladino se je ude-ležilo ganljive slovesnosti. Po zlati poroki in sveti masi je vsa cerkev navdušeno zapela zahvalno pe-sem. Nato se je v Domu vršila kratka zabava. Svatje so se slavljencev spomnili z lepimi darili. — Preteklo soboto pa sta čisto na tihem obhajala zlato poroko 73 letni Urban Mak in njegova 70 let-na žena Katarina. Vse slavljence naj ljubi Bog ohrani še dolgo vrsto let zdrave in zadovoljne.

Domača telovadba

Zadnjič smo rekli, da je treba izvajati vsako vajo iz temeljne stoji, če ni drugače povedano. To-rej zapomnite si to! In ne pozabite, da je temeljna stoji oni položaj telesa, kadar stojimo z vzpor-ed-nima, za širino dveh dlani oddaljenima stopalima na tleh, telo je pokonci, roki se prilegata telesu. Tudi tega ne smete pozabiti, da telesa, odnosno njegovih delov ne smemo držati krčevito; kajti to je gimnastika, ki ima ravno ta namen, da ostane naše telo prožno in gibčno in kar je seveda glavno — zdravo. In še na nekaj vas opozarjam: vajo izvajajte tako dolgo, da se utrudite, ker le potem bo dosegla gimnastika svoj namen. Po vsaki vaji, zlasti po omih, pri katerih se naše mišice močno pretegujejo, oziroma napenjajo, morate mišice sprostiti na ta način, da roke, oziroma noge malo otresete, popolnoma sproščene seveda.

1. vaja: Iz temeljne stoji izvajaj močne pred-klone tako globoko, da se najprej s prsti, pozneje pa s celimi dlani dotakneš tal. Pri tem morata biti kolena docela napeti, gornji del trupa pa mrtvo povesimo: glava in roki sta popolnoma spro-ščeni in visita prosto dol. Nato se zopet povrnemo v temeljno stoji in ponavljamo vajo dalje. Kadar gremo v predklon, izdihnemo, ko se vračamo v te-meljno stoji, pa vdihnemo. (Slika 1.)

2. vaja: V razkoračni stoji damo levo roko v bok, desnico pa nad glavo zločimo. Nato izvajamo močne odklone v levo. Isto vajo ponovimo obratno, to se pravi, da damo desnico v bok, levico pa slo-čimo nad glavo, odklone pa izvajamo v desno stran. Pri tem moramo paziti, da imamo noge res steg-njene, da izvajamo odklone popolnoma v desno, oziroma v levo stran, roki, ki je nad glavo, pa na-pol mrtvo potegnemo vsakokrat močno preko gla-ve. (Slika 2.)

3. vaja: Iz temeljne stoji izvedemo z rokama po najkrajši poti vzročenje, z desno nogo pa močno zanožimo, nakar se povrnemo v temeljno stoji. Vajo nato ponovimo s to razliko, da gremo potem z levo nogo v visoko zanoženje. Pri tej vaji bi opozoril na to, da je treba iti z rokama, ki naj bosta sicer stegnjeni, a ne trdi, predse naprej in gor v vzročenje čim dlje nazaj, z nogo — tudi stegnjeno a mehko — pa istočasno daleč in visoko nazaj. To lepo večkrat in v ritmu ponovimo. (Slika 3.)

4. vaja: Iz temeljne stoji napravimo nizek po-čep, z rokama se primemo ob strani nog, nato pa odsunemo z obema nogama nazaj v ležno oporo za rokama. Iz te ležbe opore se takoj povrnemo v nizek počep med rokama, nakar zopet odsunemo nazaj v ležno oporo za rokama. Tako ponovimo vajo petkrat, nakar se vzravnamo v temeljno stoji. Pri ležni opori mora biti trup popolnoma raven, roki napeti. (Slika 4.)

I. K.—er.

Proti trdi stolici,

črom in katarju v črevih je dobro sredstvo naravn!

Franz-Josefova

grenka voda, če se jemlje večkrat na dan.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 16486, 26. V. 26.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 24. novembra.

Važna kulturna seja. Danes so se sestali v Ljubljani zastopniki kulturnih odsekov ozi-roma društev glavnih slovenskih mest, tako Ljubljane, Maribora, Celja, Ptujja, Novega mesta in drugih, da se posvetujejo o nekate-rih važnih medsebojnih vprašanjih, ki se ti-čejo kulturnega dela. Sejo je vodil mestni podžupan prof. Jarc. Na seji so sklepali pred-vsem o reformi revije »Kronika«, o spomeniškem varstvu, o varstvu folklorne, izkopanin in krajevnih kulturnih redkosti ter o medse-bojni kulturni pomoči. Sklepi te seje bodo v javnosti še objavljeni.

Zborovanje stavbinskih delavcev. Danes dopoldne je bilo v Delavski zbornici zboro-vanje stavbinskih delavcev, zlasti sezonskih, ki so zdaj brez posla. Zborovanja se je ude-ležilo še precejšnje število delavstva, vodil pa ga je tajnik zveze stavbinskih delavcev g. Tomaž Bricelj. Glavno poročilo je imel brezposelni stavbinski delavec gosp. Tomaž Breje ter še neki drugi delavec. Delavci so soglasno sklenili, da se bodo borili za kolek-tivno pogodbo, za osemurnik in za mezdo 5 Din na uro ter za zakonito brezposelno zava-rovanje. Na bansko upravo bo poslana pro-šnja, naj iz bednostnega fonda nakaže pri-meren znesek najpotrebnejšim, to je brezpo-selnim stavbinskim delavcem, vsaj v znesku 100.000 Din. Delavstvo je izrazilo tudi svoje zadovoljstvo, da ima pod tem režimom pravo-vice zborovanja, medtem, ko pod prejšnjimi režimi niti niti niti ni smelo odpreti.

Ponesrečeni. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela tri ponesrečence. Ko je sko-čil z avtomobila, je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v kolku 48 letni pre-dilniški mojster Rok Stegnar iz Trzica. — V Tomačevem je padel v klet ter se poškodoval po glavi 33 letni delavec Franc Kramar. — V Gornjem Logatcu je podiral drevo 35 letni delavec Anton Petrovčič, ki je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo.

»Imenitni čevlji, ampak tako veliki?«
»Fant, jaz se lahko obrnem, kolikorkrat ho-čem, čevlji pa ostanejo mirno na svojem mestu.«

»Oče, čudne sanje sem imel, več, padel sem v gnojno jamo, ti pa v sod. poln medu.«
»Tvoja sreča, tepec, da nisem jaz padel v gnoj-no jamo!«
»... pa mojih sanj še ni konec... namreč, potlej sva se drug drugega polizala.«

Zanimiva števila

1.) 37; pomnoži to število s 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 in 27.

37 × 3 = 111
37 × 6 = 222
37 × 9 = 333
37 × 12 = 444
37 × 15 = 555
37 × 18 = 666
37 × 21 = 777
37 × 24 = 888
37 × 27 = 999

2.) 142.857; pomnoži to število z 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, in 10; vse dobljene produkte pomnoži še s 7 in jih nato seštej. Dobil boš število, ki se bere od spredaj in zadaj enako. Poskusimo:

142.857 × 1 × 7 = 999999
142.857 × 2 × 7 = 1999998
142.857 × 3 × 7 = 2999997
142.857 × 4 × 7 = 3999996
142.857 × 5 × 7 = 4999995
142.857 × 6 × 7 = 5999994
142.857 × 7 × 7 = 6999993
142.857 × 8 × 7 = 7999992
142.857 × 9 × 7 = 8999991
142.857 × 10 × 7 = 9999990

54999945